

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

PODJUDZAĆ i PODŻEGAĆ

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Zanim słowo PODŻEGAĆ zaczęło być synonimem słowa PODJUDZAĆ, znaczyło 'rozpalać, rozniecać': za czasów króla Stefana Batorego mianem PODŻEGACZA określano nie prowokatora, tylko podpalacza. PODŻEGAĆ to czasownik wielokrotny, utworzony od nieużywanego już słowa PODŻEC (odmieniającego się: ja podżegę, ty podżegasz...) i mającego ten sam rdzeń, co wyraz POŻOGA, a więc niosącego znaczenie związane z ogniem i podpalaniem. Bliskoznaczny czasownik PODJUDZAĆ jest znacznie młodszy i choć również ma prasłowiański rodowód, to w polszczyźnie jest stosunkowo niedawnym, bo XIX-wiecznym, zapożyczeniem z białoruskiego lub ukraińskiego. We wschodniosłowiańskich dialektach wyraz juda oznacza złego ducha lub złośliwą rusałkę, siłę nieczystą lub groźną wichurę. Od tego wyrazu powstały w różnych językach wschodniosłowiańskich liczne czasowniki, mające postać i znaczenie podobne do polskich JUDZIĆ, PODJUDZAĆ.